

MÀRIUS MORLANS,
president de la Comissió de Deontologia
del COMB

JOSEP ARIMANY,
director de l'Àrea de Praxi del COMB

IGNASI PIDEVALL,
director de l'Assessoria Jurídica del COMB

El Document de Posició del COMB sobre l'objecció de consciència

La Junta de Govern del COMB va crear la Comissió de l'Objecció de Consciència, el 15 d'octubre del 2010, que té com a missió principal assessorar la Junta de Govern en tot allò relatiu a l'exercici d'aquest dret per part dels col·legiats, ajudar a promoure i vetllar pel respecte a l'objecció de consciència en l'àmbit de la seva competència i mediar en els possibles conflictes que es produeixin i no puguin ser resolts als centres

La Llei Orgànica 2/2010 de 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE), reconeix, en el seu article 19.2, el dret a exercir l'objecció de consciència dels professionals sanitaris directament implicats en la realització de la interrupció voluntària de la gestació. Aquesta és la primera iniciativa de la legislació espanyola per regular l'objecció de consciència dels professionals sanitaris.

La naturalesa jurídica constitucional de l'objecció de consciència dimana del dret fonamental que reconeix l'article 16 de la Constitució espanyola, que garanteix l'expressió de la llibertat ideològica, religiosa i de culte de les persones i enuncia que ningú no podrà ser obligat a declarar sobre la seva ideologia, religió o creences. Així, el dret a l'objecció de consciència pot ser exigít encara que no hi hagi una regulació legal expressa, ja que queda reconegut a l'article 16.1 de la Constitució espanyola, i és directament aplicable en matèria de drets fonamentals, segons la Sentència del Tribunal Constitucional 53/1985, sobre la Llei de despenalització de l'avortament de 1983.

Arran de la promulgació d'aquesta llei i després d'una sèrie de consideracions, el Col·legi elabora un Document de Posició sobre aquesta temàtica on en general es determina:

- Que l'objecció de consciència en l'àmbit sanitari és la negativa motivada en consciència a prestar col·laboració o realitzar una intervenció sanitària a la qual s'està obligat per norma. La motivació en consciència pot procedir de raons religioses, però també pot tenir raons ideològiques o morals.
- Que els motius per no portar a terme la intervenció han de ser coherents amb les conviccions ètiques, morals i ideològiques de qui

fa l'objecció. En aquest sentit, cal diferenciar l'objecció de consciència de l'objecció per motius professionals, laborals o tècnics.

- Que l'objecció de consciència només es pot exercir a títol individual i ho és a portar a la pràctica una intervenció concreta; per tant, és específica i previsible i, per això, és imprescindible que no perjudiqui l'assistència al pacient.
- L'objecció no eximeix de cap manera del deure d'assistència en el procés previ i posterior a la intervenció que és motiu de l'objecció i mai no podrà ser motiu de discriminació professional, laboral ni social de qui l'exerceix.
- Els responsables dels centres sanitaris assistencials han de vetllar per fer compatible l'assistència als ciutadans amb l'exercici de l'objecció de consciència dels professionals sanitaris.

La verificació i la validació del dret de l'objecció de consciència presenten les dificultats pròpies de la regulació d'un dret que es fonamenta en l'àmbit privat.

S'ha debatut on han d'estar aquests registres d'objectors. Considerem que el més efectiu és que els mateixos centres sanitaris elaborin i gestionin els seus propis registres amb la col·laboració dels Comitès d'Ètica Assistencial, que confeccionaran el llistat de facultatius que s'acullin a aquest dret, el que revertirà en una millor organització dels serveis que realitzin les interrupcions voluntàries d'embaràs perquè, davant l'absència de desenvolupament de la Llei específica, pensem que la proximitat i el coneixement de les persones són un requisit necessari que es compliran als mateixos centres assistencials.

La Junta de Govern del COMB, en el marc de la reunió celebrada al Monestir de Montserrat el 15 d'octubre del 2010, va crear la Comissió de l'Objecció de Consciència, que té com a missió principal assessorar la Junta de Govern en tot allò relatiu a l'exercici d'aquest dret per part dels col·legiats, ajudar a promoure i vetllar pel respecte a l'objecció de consciència en l'àmbit de la seva competència i mediar en els possibles conflictes que es produeixin i no puguin ser resolts als centres. ■

1. La Junta de Govern del COMB amb Josep Maria Soler, pare abat de Montserrat, amb motiu del plenari extraordinari celebrat a l'Abadia de Montserrat. Octubre de 2010.

2. Document de Posició del COMB sobre l'objecció de consciència. Juny de 2010.

